

בעניין:

_____ דאוד, ת.ז. _____
עצור מינהלי המוחזק באגף המעבר בבית מעצר קישון

ע"י ב"כ עוה"ד סיגיי בן ארי (מ.ר. 37566) ואח'
מהמוקד להגנת הפרט מיסודה של ד"ר לוטה זלצברגר
רח' אבו עוביידה 4, ירושלים 97200
טל: 02-6283555; פקס: 02-6276317

העותר

- נ ג ד -

1. נציב שירות בתי הסוהר
2. מפקד כוחות הצבא בגדה

באמצעות פרקליטות מחוז חיפה

המשיבים

עתירת עצור

בית המשפט הנכבד מתבקש להורות למשיב לבוא וליתן טעם מדוע הוא מחזיק בעותר, העצור מתוקף צו מעצר מינהלי, באגף המעבר בבית מעצר קישון, בו מופרות זכויותיו על פי דין.

בקשה לדיון דחוף

בית המשפט הנכבד מתבקש לקבוע דיון דחוף בעתירה. בעתירה מלין העותר על תנאי החזקתו בבית מעצר קישון תוך פגיעה קשה בזכויות המוקנות לו בדין בהיותו עצור מינהלי. הניסיון מלמד כי בקביעת מועד דיון, מתייטר הסעד המבוקש בעתירה.

בקשה להבאת העותר ולמינוי מתורגמן

בית המשפט הנכבד מתבקש להורות על הבאת העותר לדיון במועד שייקבע. כן מתבקש בית המשפט הנכבד להורות על מינוי מתורגמן, היות והעותר הינו תושב שטחים אשר אינו דובר עברית.

ואלה נימוקי העתירה

הצדדים

1. העותר, יליד 1975, נשוי ואב לילד, נעצר ביום 23.3.2006 מביתו שבקלקיליה. מאז מעצרו הוא מוחזק בבית מעצר קישון של שירות בתי הסוהר, הנמצא תחת פיקודו של המשיב 1.
 2. העותר נחקר על ידי שירות הביטחון הכללי ובתקופת חקירתו הוא הוחזק במתקן החקירות בבית המעצר קישון.
 3. ביום 8.5.2006 הורה המשיב 2 על מעצרו המינהלי של העותר מיום 9.5.2006 עד יום 8.11.2005 מכח תחיקת הביטחון (צו בדבר מעצרים מינהליים (הוראת שעה)(יהודה ושומרון)(מס' 1226) התשמ"ה-1988). המשיב 2 הוא גם המוסמך לקבוע את מקום מעצרו של עצור מינהלי.
- צו המעצר המינהלי שהוצא כנגד העותר מצורף כנספח ע/1
4. בסמוך לכך הועבר העותר ממתקן החקירות לאגף המעבר בבית המעצר קישון, שם הוא כלוא עד ליום כתיבת העתירה, במשך למעלה מ-40 יום.

תנאי המעצר באגף המעבר

5. העותר כלוא באגף המעבר בתא שגודלו כ-3.5X2 מ"ר. הכלואים בתא מתחלפים מדי יום ומספרם נע בין 4-20 כלואים. כל הכלואים בתא הינם "ביטחוניים" בסטטוסים שונים.
6. בתא ישנן 10 מיטות כך שאם מספר הכלואים עולה על עשרה השאר ישנים על מזרונים המונחים על הרצפה. גם העותר ישן לעיתים על מזרן בלבד, על הרצפה.
7. בתא יש חלון אחד קטן, שאינו פונה החוצה ואינו מספק די אוורור. אחד הכלואים הביא לתא מאוורר קטן אך גם בו אין די.
8. כמות האוכל שמקבלים הכלואים באגף המעבר אינה מספקת והעותר מנסה להשלימה על ידי מוצרי מזון שמביאים כלואים אחרים.
9. מאז מעצרו, לפני למעלה משלושה חודשים, לא היה לעותר כל קשר עם בני משפחתו. העותר חזר וביקש מרשויות הכלא להתיר לו באופן חד פעמי ליצור קשר טלפוני עם משפחתו, ולא נענה.

10. העותר לא מקבל דבר, מלבד מזון, מרשויות הכלא. הוא אינו מקבל נייר טואלט, סבון, מגבת ובגדים. כל מה שנמצא ברשותו ניתן לו על ידי כלואים אחרים עימם נפגש באגף המעבר. לדבריו, הוא מרגיש כקבצן המקבץ מוצרי יסוד ותלוי בטוב ליבם של כלואים אחרים.

11. מאז מעצרו לא ראה העותר אור שמש ולא זכה לטיול יומי.

תצהיר העותר מיום 26.6.2005 מצורף כנספח ע/2.

מיצוי ההליכים

12. ביום 19.6.2005 פנתה הח"מ באמצעות הטלפון אל סרן שיאון מורבציק, התובע הצבאי הראשי למעצרים מינהליים, יידעה אותו בדבר מעצרו של העותר בבית המעצר קישון וביקשה ממנו לטפל בהעברתו של העותר למקום מעצר שבו יקבל את התנאים להם הוא זכאי כעצור מינהלי.

13. ביום 20.6.2005 הודיע סרן שיאון מורבציק טלפונית לח"מ כי העביר את הטיפול בעניינו של העותר לגורמים הרלוונטיים.

14. ביום 22.6.2005 פנתה הח"מ אל המשיב 1 וביקשה כי יפעל לאלתר להעברתו של העותר למקום מעצר בו מוחזקים עצורים מינהליים ואשר בו יוענקו לו זכויותיו כדין. כן ביקשה הח"מ לקבל תגובתו עד למחרת היום.

המכתב מיום 22.6.2005 למשיב 1 מצורף כנספח ע/3.

15. בו ביום פנתה הח"מ אל לשכת יועמ"ש המשיב 2 וביקשה כי יפעל לאלתר להעברת העותר ממקום מעצרו בבית המעצר קישון. כן ביקשה הח"מ לקבל תגובתו באותו היום.

המכתב מיום 22.6.2005 ליועמ"ש המשיב 2 מצורף כנספח ע/4.

16. עד ליום כתיבת העתירה לא זכתה הח"מ לכל מענה והעותר מוחזק עדיין באגף המעבר של בית המעצר קישון.

הטיעון המשפטי

17. עצור מינהלי לא הורשע בעבירה ואינו מרצה עונש. לפיכך מוקנות לו זכויות יתר ותנאי מעצר מועדפים. לדברי כב' הנשיא (כמעמדו אז) שמגר:

ההתייחסות לתנאי הכליאה מחייבת הבהרה טרומית, שהיא בגדר נקודת מוצא: עציר מינהלי לא הורשע בעבירה וממילא איננו מרצה עונש. הוא כלוא לפי החלטה של רשות צבאית-מינהלית בתור אמצעי חירום יוצא דופן, בשל טעמי בטחון החלטיים... ההבדל בין אסיר המרצה עונש מאסר לבין אדם שנכלא כאמור כדי למנוע סיכונים בטחוניים, מוצא ביטוי במעמדו של העציר המינהלי ובתנאי המעצר הנובעים מכך. בחקיקה הפנימית שלנו, בישראל ובאיזור, נקבעו הוראות ספציפיות בנושא זה (לגבי מדינת ישראל - ראה תקנות שעת חירום (מעצרים) (תנאי החזקה במעצר מינהלי), התשמ"א-1981; לגבי איזור יהודה ושומרון וחבל עזה ראה תקנות בדבר מעצר מינהלי (תנאי החזקה במעצר מינהלי), התשמ"ב-1981 (יהודה ושומרון) או התשמ"ב-1982 (עזה), לפי הענין)... אף האמנה הרביעית ראתה לפרט בהרחבה יתרה מה התנאים שיש להחיל על העצירים המינהליים. כפי שראינו עולה מדברי הפרשנות הנ"ל של ד"ר פיקטה, כי המגמה של עורכי האמנה הרביעית היתה שהעציר המינהלי לפי סימן 78 יושווה מבחינת תנאי הכליאה, במידת האפשר, לשבוי מלחמה. תיזה זו מלמדת, גם כן, על כך, שאנו נזקקים כאן למסגרת התייחסות השונה מזו המופעלת כלפי אדם שהורשע בדין ומרצה עונשו. על כן, גם קיימת חובה להפריד, במקום כליאה כלשהו, בין אסירים שפוטים לבין עצירים מינהליים. ברוח זו גם נוסחו הוראותיו של סימן 84 לאמנה הרביעית. (בג"צ 253/88 סג'דיה ואחרים נ' שר הבטחון, פ"ד מב(3) 801, עמ' 823-822 (להלן: פס"ד סג'דיה)).

18. הוראות החוק המחייבות את שירות בתי הסוהר לעניין תנאי המעצר של עצורים מינהליים קבועות בתקנות שעת חירום (מעצרים) (תנאי החזקה במעצר מינהלי), התשמ"א-1981 (להלן: התקנות), וראה לעניין זה גם פס"ד סג'דיה, בעמ' 823.

תקנות שעת חירום (מעצרים) (תנאי החזקה במעצר מינהלי) התשמ"א-1981 מצורפות כנספח 5/ע.

19. העותר מוחזק באגף המעצר של כלא קישון בניגוד לקבוע בתקנות תוך הפרה בוטה של זכויותיו כעצור מינהלי:

בניגוד לתקנה 2 הקובעת כי עצור מינהלי יוחזק במקום המעצר בנפרד מאסירים שפוטים ומעצורים הממתינים למשפטם מוחזק העותר באגף המעבר בקישון עם כלואים בעלי סטטוס מגוון.

בניגוד לתקנה 7 הקובעת כי עצור מינהלי ייצא לטיול תחת כיפת השמיים לפחות שעתיים ביום, לא יצא העותר לטיול יומי ולו פעם אחת ולא ראה אור שמש מיום מעצרו בכלל ומיום מעצרו המינהלי בפרט.

בניגוד לקבוע בתקנה 11 הקובעת כי עצור מינהלי יורשה לקבל מבקרים למשך חצי שעה אחת לשבועיים, העותר אינו מקבל ביקורים ולא היה לו קשר עם בני משפחתו מאז מעצרו.

וכן, בניגוד לתקנות 8, 10, 14, אין העותר מקבל כלי רחצה, כלי ניקוי, סיגריות, ספרים ועיתונים ואינו רשאי לשלוח ולקבל מכתבים.

20. תשומת לב בית המשפט הנכבד מוסבת אף להוראות אמנת ז'נבה הרביעית המעניקות לעצירים מינהליים זכויות ותנאי קיום מיוחדים במינם, זאת בסימן ד' שכותרתו "תקנות בדבר טיפול בעצירים" סעיפים 79-116. בסעיף 84 קובעת האמנה כי העצירים המינהליים יוחזקו בנפרד מאנשים אשר חירותם ניטלה מהם מכל סיבה אחרת. מקום המעצר צריך להיות מחומם ומואר למדי, בייחוד בין שעת בין-הערביים עד לשעת כיבוי האורות; מקומות הלינה יהיו מרווחים דיים ומאווררים היטב. בסעיף 86 נקבע כי קיימת חובה לספק לעצירים מינהליים מקום מתאים לביצוע פולחן הדת שלהם, ובסעיף 93 מצוינת החובה לאפשר להם חופש פולחן מלא לרבות השתתפות בטקסי דתם. כמו כן קובעת האמנה כי קיימת חובה לספק לעצירים מינהליים מקום נאות ואמצעים מספיקים לצורך ביצוע פעילות גופנית וספורט, וכן לאפשר להם להשכיל וללמוד (סעיף 94).

21. ונסיים בדבריו של כב' השופט זמיר:

אכן בית המשפט הוא אשר שלח את האסירים אל בין החומות, אך עכשיו, כשהחומות סוגרות עליהם, בית המשפט הוא אביהם של האסירים (עת"א 7440/97 מדינת ישראל נ' אבי גולן, פ"ד נב(1), 1, 8).

מכל הטעמים הללו מתבקש בית-המשפט הנכבד להוציא צו על-תנאי כמבוקש בראש העתירה, ולאחר קבלת תשובת המשיבים, להפוך את הצו להחלטי ולהשית על המשיבים הוצאות ושכר-טרחת עו"ד.

27 ליוני 2005

סיגי בן ארי, עו"ד
ב"כ העותר

(ת.ש.38503)